

Verslag meedenksessie 26 november 2025 – Stiens

Aanwezig: 7 bewoners uit Stiens (i.v.m. AVG noemen we geen namen) en namens Gemeente Leeuwarden: Kees Hoekstra en Anoeek Meijer.

Voorstellen

De avond is afgetrapt met een voorstelronde. 7 inwoners van Stiens waren aanwezig en vertelden vanuit welke motivatie zij in de meedenkgroep deelnemen. Alle aanwezigen hebben zelf verduurzaamd of zijn vanuit hun werk betrokken bij energie/verduurzaming.

Er werden 15 inwoners verwacht tijdens deze meedenksessie. Met de afwezigen wordt contact opgenomen.

Doel meedenkgroep

De meedenkgroep komt 3 keer samen. In de eerste 2 sessies denkt de groep mee over de opzet en invulling van de 4 buurtbijeenkomsten. We bespreken deze avond de uitkomsten van de enquête en startbijeenkomst op 30 november en benoemen waarover we informeren en participatie vragen. In de 2de sessie bespreken we de techniek van duurzame warmteoplossingen voor Stiens.

Na de buurtbijeenkomsten volgt een derde sessie, waarin de meedenkgroep meedenkt over het vertalen van de opgehaalde input naar concept-buurtuitvoeringsplannen, met speciale aandacht voor het plan van aanpak. We bespreken hoe we inwoners het beste kunnen informeren en betrekken. Tot slot ontvangt de meedenkgroep de conceptplannen als eerste, zodat zij feedback kan geven.

Enquête – wat valt de meedenkgroep op?

We gebruiken onder andere de inwonersreacties uit de enquête en de startbijeenkomst om de buurtbijeenkomsten vorm te geven.

Er kwamen 67 reacties op de enquête. Dit is een erg lage respons: ongeveer 2% van de huishoudens.

1. Verwarming

Doordat men meerdere opties kon kiezen, werd ook bijverwarming aangevinkt. Mogelijk leidde dit tot dubbele antwoorden.

Op de open vraag 'hoe bent u bezig met verduurzamen?' worden zonnepanelen, HR++-glas en isoleren vaak genoemd. Elektrisch koken niet (2 keer).

2. Welke onderwerpen vindt men meer of minder belangrijk? (zie presentatie)

Opvallend is dat velen zich zorgen maken of het elektriciteitsnet het wel aan kan. Hierover willen we bij de buurtbijeenkomsten meer informeren. Dit risico hangt ook af van hoe snel inwoners in 1 buurt tegelijkertijd overstappen op een warmtepomp of zonnepanelen.

Inwoners vinden een lagere energierekening belangrijker dan het geld terugverdienen. Wel ziet de meedenkgroep een factsheet als nuttig om bewoners te informeren over gemiddelde terugverdientijden en stookkosten. Wat bewoners nog meer belangrijk vinden in deze transitie staat in de presentatie samengevat.

Participeren of informeren

In de verkenning voor duurzame warmte in Stiens vragen we bewoners om hun mening. Bewoners hebben vragen, zoals:

- Wat kost het om over te stappen op duurzame warmte?
- Hoeveel geluid maakt een warmtepomp?
- Zijn waterstof of duurzaam gas opties?

En bewoners hebben meningen: we moeten vaart maken of ik wil niet van het aardgas af. Over het ene onderwerp kunnen we inwoners informeren.

Voor andere zaken willen we de route en antwoorden bepalen samen met inwoners. Deze 3 thema's zijn:

- **Kiezen wanneer we van het aardgas gaan** – de meedenkgroep geeft aan dat het gaat om een individuele uitfasering van aardgas, niet om een gezamenlijke keuze wanneer Stiens aardgasvrij is. Vragen zijn: wanneer kan een woning aardgasvrij-ready zijn (isolatie), wat te doen als de cv-ketel einde levensduur is of kapot gaat en welke keuze kan men maken tussen een hybride warmtepomp naast de cv-ketel en een all-electric warmtepomp? Een deeloplossing: we zetten in op verduurzamen tijdens natuurlijke momenten.
- **Iedereen laten meedoen** – Om alle inwoners te betrekken zijn acties en duidelijke, transparante informatie nodig over de bijeenkomsten. Daar kunnen inwoners hun meningen en inzichten delen. Kosten kunnen een drempel vormen; mogelijke oplossingen zijn collectieve inkoop en financiële ondersteuning via de gemeenschap of het Warmtefonds. We kunnen inwoners betrekken via buurt- en sportverenigingen en andere lokale netwerken.
- **Informeren en advies** – Bewoners kunnen we goed betrekken via toegankelijke informatie over warmtepompen, isolatie, netcongestie en kosten. Ideeën zijn buurtwandelingen om meer te ervaren van warmtepompen en langs te gaan bij voorbeeldwoningen in de buurt. Ook kunnen we meer informeren tijdens informatiebijeenkomsten met ervaringsdeskundigen en het delen van kostenvoorbeelden en stappenplannen. Informatie wordt bij voorkeur buurtgericht aangeboden.

Buurtanalyse

De gemeente heeft analyses voor Stiens uitgevoerd. Dit is met de meedenkgroep bekeken en besproken (zie eind van dit verslag). De belangrijkste punten:

1. Zijn de energielabels definitief of voorlopig? Met alleen de definitieve labels mis je een hoop. Tegelijkertijd zijn een hoop labels niet meer juist, omdat een nieuw energielabel vaak alleen bij verkoop (verplicht) wordt aangevraagd.
2. Let op kleurgebruik. Zelfde kleuren gebruiken bij dezelfde soort gegevens.
3. Hoekwoningen zijn ook twee-onder-één-kapwoningen in plaats van rijwoningen.
4. Kijk naar de bewoording (in de profielen van de buurten).
5. Voeg bij de grafische kaart namen van hoofdstraten toe, zodat mensen herkennen waar hun woning ongeveer staat.
6. Controleer het percentage type woningen.

Volgende bijeenkomst

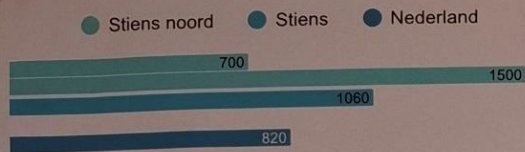
De volgende bijeenkomst vindt plaats op donderdagavond 22 januari 2026. Een officiële uitnodiging volgt nog. Tijdens deze sessie bespreken we de woningisolatie en technische mogelijkheden voor duurzame warmte in Stiens.

Rondvraag

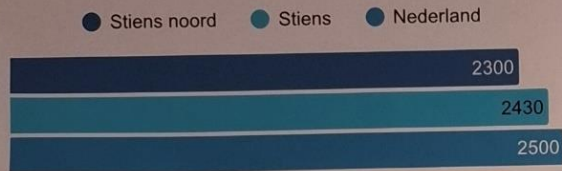
De meedenkgroep vond het een nuttige en interessante avond. Tot slot nog een aantal aandachtspunten:

- Hoe betrekken we de jongeren? Dat is een belangrijke groep.
- Hoe kunnen we inwoners enthousiasmeren om stappen te zetten, mee te doen en mee te denken in dit proces?
- Neem ook Plaatselijk Belang mee in het proces.
 - Reactie gemeente: Dit wordt al gedaan.
- Welke maatregelen kun je nemen en wat dragen die bij qua besparing en schatting terugverdientijd?
- Welke stappen neemt iemand en wanneer is het een individuele keuze?

Gemiddeld aardgasverbruik (m³)

Gemiddeld elektriciteitsverbruik (kWh)

Jaarlijks verbruik

De woonbuurten zijn voornamelijk gebouwd in de jaren '70 en '80. De bebouwing is gevarieerd met rijwoningen en enkele vrijstaande woningen, vaak met grote kavels.

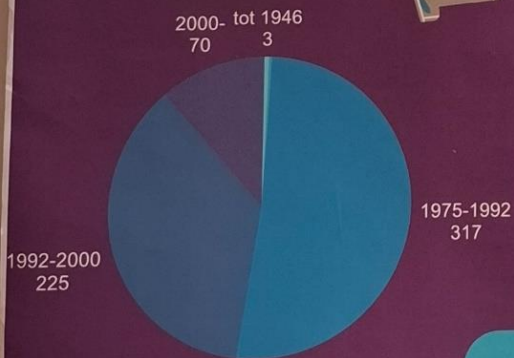
- Overwegend laagbouw met een lage tot middelhoge dichtheid;
- Ruimere opzet met groenstroken en parkeerruimte;
- Grotendeels particulier eigendom, weinig monumentale beperkingen;
- Redelijke bouwkundige kwaliteit, maar isolatie vaak beperkt tot spouwmuur en dak;
- Goede mogelijkheden voor installaties in tuinen en op daken;

Profiel

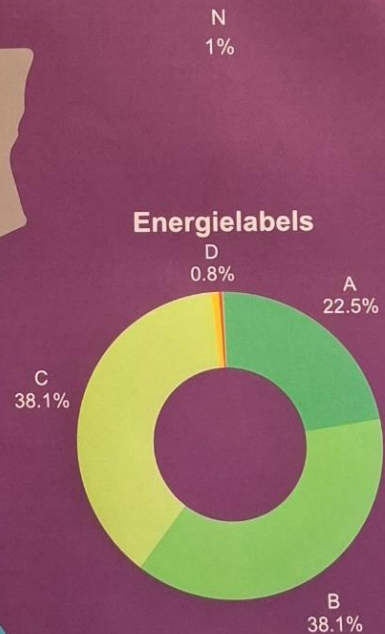
It Skil en It Heechhof en 112 woningen cijfers & kenmerken

Bouwjaar

Energie labels

Wijkkenmerken

Woningen & inwoners

? inwoners

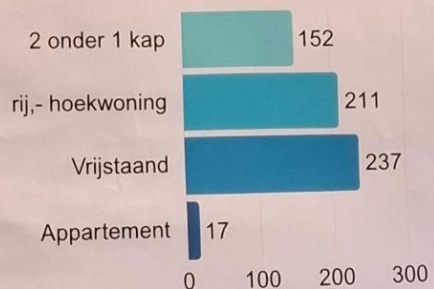

617 woningen

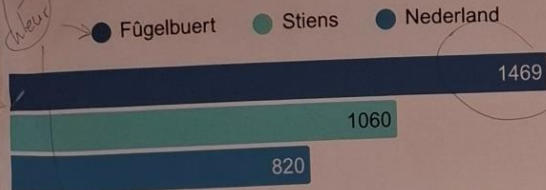
7 Utiliteiten

Type woningen (stuks)

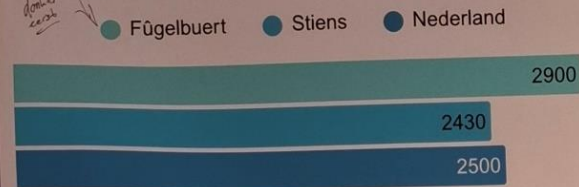

*Gegevens op basis van CBS buurt, voor heel Stiens

Gemiddeld aardgasverbruik (m³)

Gemiddeld elektriciteitsverbruik (kWh)

Jaarlijks verbruik

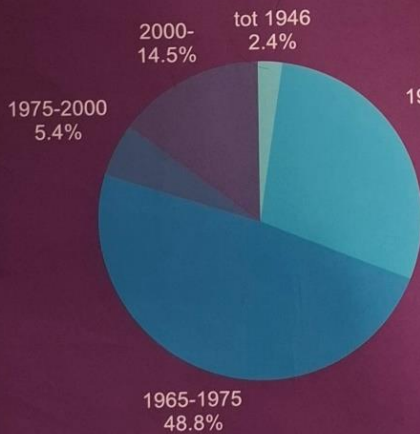
De Fûgelbuert is een woonbuurt uit de jaren '50 en '60, direct westelijk naast het centrum van Stiens. De bebouwing bestaat voornamelijk uit rijwoningen en twee-onder-een-kapwoningen met:

- Overwegend laagbouw met een middelhoge dichtheid
- Ruime straten en tuinen
- homogeen woningtype, grotendeels particulier bezit;
- Bouwkundige schil, tenzij verduurzaamd, verouderd, matige isolatie en veel enkel glas. *Anders verouderd*
- Redelijke ruimte voor installaties in tuinen of achtergevels.
- Geen monumentale status

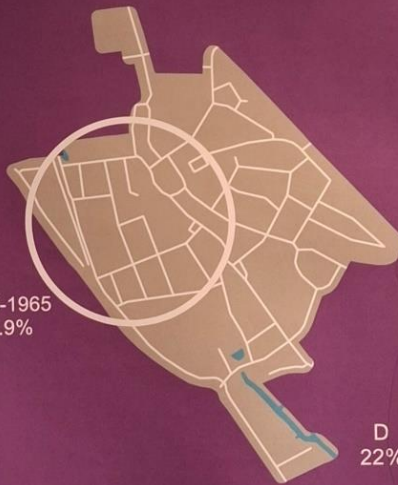
Profiel van Fûgelbuert

Fûgelbuert - stap voor stap naar duurzame warmte

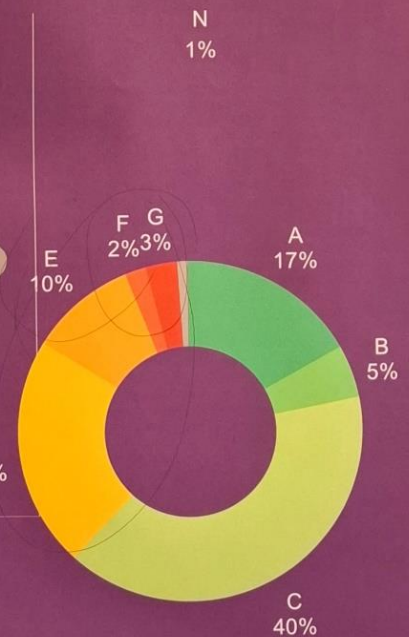
Bouwjaar

cijfers & kenmerken

Energielabels

Wijkenmerken

Woningen & inwoners

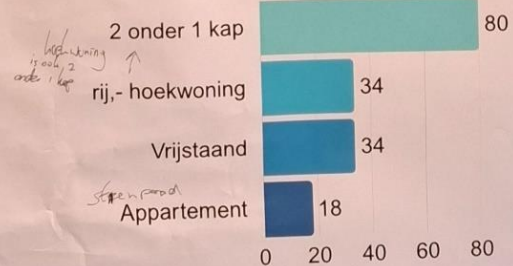

? inwoners

166 woningen

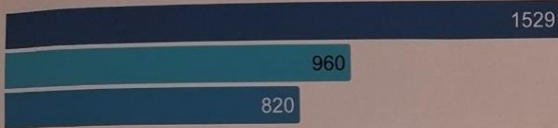
Type woningen (stuks)

*Gegevens op basis van CBS buurt, voor heel Stiens

Gemiddeld aardgasverbruik (m³)

● Stiens centrum ● Stiens ● Nederland

Gemiddeld elektriciteitsverbruik (kWh)

● Stiens centrum ● Stiens ● Nederland

Jaarlijks verbruik

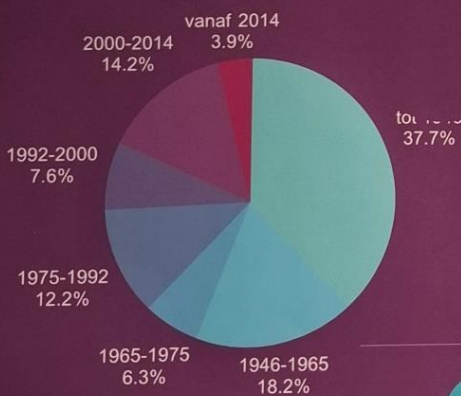
het centrum van Stiens is compact opgezet met een mix van historische en moderne voorzieningen welke overwegend laag en dicht op elkaar gebouwd zijn:

- een hoge dichtheid (bovengronds en ondergronds);
- Intensief gebruik voor winkels en horeca.;
- Beschermt dorpsgezicht, monumentale waarden;
- Veelheid en diversiteit van eigenaren;
- De gebouwen zijn lastig te isoleren;
- Weinig ruimte voor alternatieve installaties vanwege een beschermt uiterlijk.

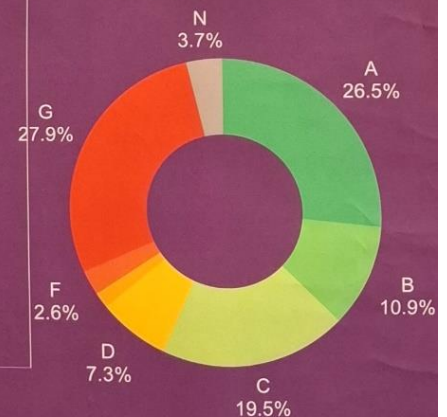
Profiel van centrum Stiens

Stiens centrum - stap voor stap naar duurzame warmte cijfers & kenmerken

Bouwjaar

Energielabels

Buurtkenmerken

Woningen & inwoners

? inwoners

625 woningen

73 utiliteiten

Type woningen (%)

hier

* Gegevens op basis van CBS buurt, voor heel Stiens

Gemiddeld aardgasverbruik (m³)*

● Stiens Zuid ● Stiens

Gemiddeld elektriciteitsverbruik (kWh)*

● Stiens Zuid ● Stiens

Jaarlijks verbruik

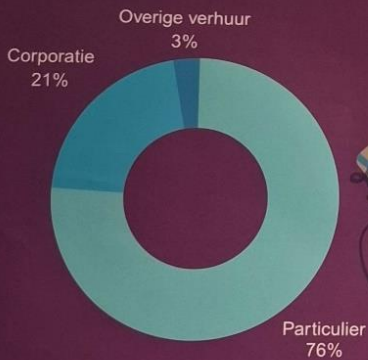
Stiens Zuid is een ruim opgezette buurt met 1.286 woningen en een aantal voorzieningen zoals supermarkten, een kerk, een zorginstelling en een basisschool. *Wijk ORient*

Stiens Zuid is een buurt waar verschillende woningtypen voor komen en zowel particuliere huiseigenaren als huurders wonen.

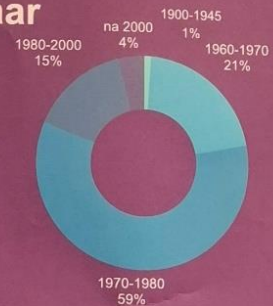
Profiel van Stiens Zuid

Stiens Zuid stap voor stap naar duurzame warmte cijfers & kenmerken

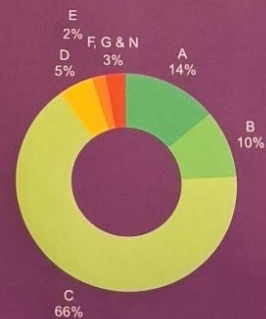
Verdeling eigendom woningen

Bouwjaar

Energie labels

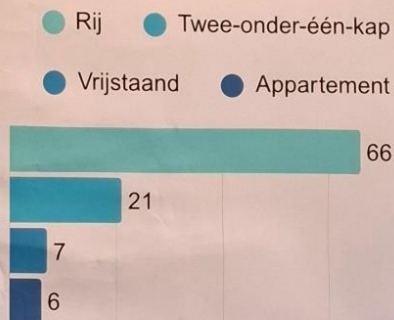
Wijkenkenmerken

Woningen & inwoners

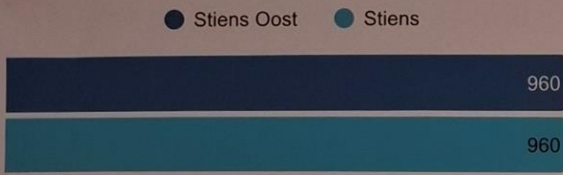
2.960 inwoners

1.286 woningen

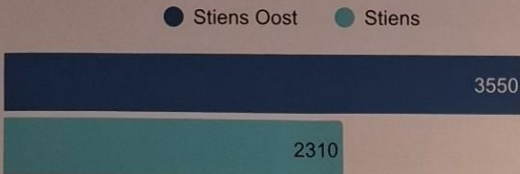
Type woningen (%)

Gemiddeld aardgasverbruik (m³)*

Gemiddeld elektriciteitsverbruik (kWh)*

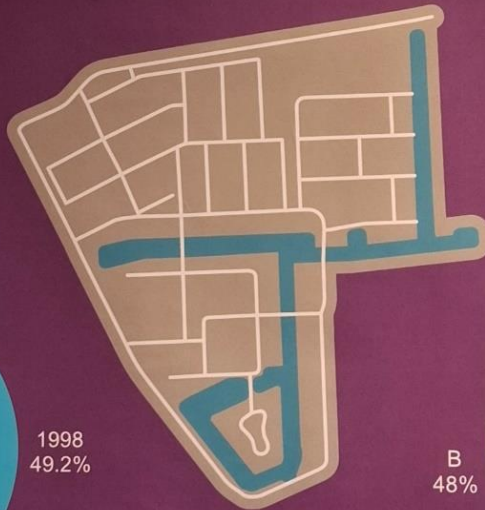
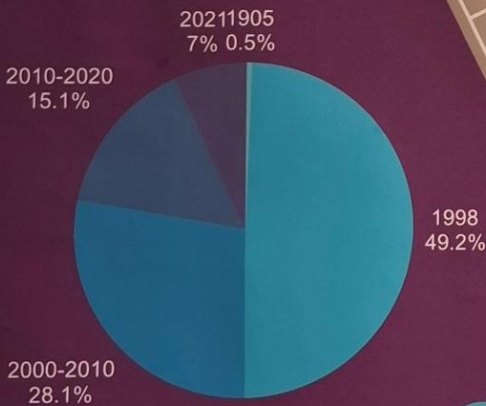
Jaarlijks verbruik

Stiens Oost is een relatief jonge wijk met zeer goed geïsoleerde woningen. Naast woningen staat in de wijk ook een zorginstelling. Voor voorzieningen zoals scholen en supermarkten zijn de bewoners aangewezen op andere buurten in Stiens.

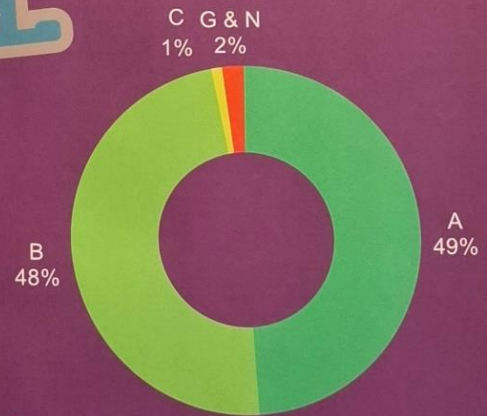
Profiel van Stiens Oost

Stiens Oost stap voor stap naar duurzame warmte cijfers & kenmerken

Bouwjaar

Energielabels

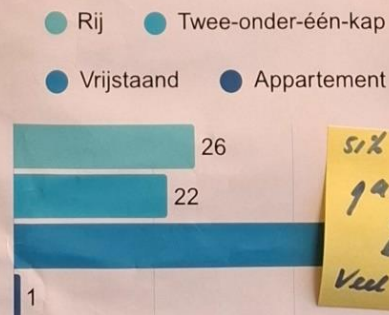
Wijkenmerken

Woningen & inwoners

911 inwoners

380 woningen

Type woningen (%)

5% vrijstaand ???
gasverbruik Stiens Oost lager ???
Veel ruimte voor WPN

*Voorlopige gegevens van 2024 op basis van CBS buurt, voor heel Stien